

Fatma YILMAZ

Uluslararası Hakem

fyilmazmavikale@gmail.com

Avrupa Dördüncüsü, 2012-2013 Türkiye Şampiyonu GM Dragan Solak

Fatma YILMAZ: Biz sizi A Milli Takımımızın güçlü oyuncusu, 1999'da IM, 2001'de GM olarak yükselişini sürdüren, Sırbistan'da pek çok başarınız olsa da 2012, 2013 Türkiye Şampiyonu, 2015 Türkiye ikincisi, 2016 Avrupa dördüncüsü, 2638 güncel ratingi ile dünya sıralaması aktif listede 135. olarak tanıyoruz. 2011 yılında Türkiye adına yarışmaya karar verdiniz ve iyi ki de böyle bir karar verdiniz ve Türkiye tarihinde ilk kez sizin de oynadığınız 42. Olimpiyat'ta 4. ile eş puanlı altıncı oldu.

Öncelikle yukarıda saydığımız, sayamadığımız başarılarınızdan dolayı sizi kutluyor ve sizi sizin sözlerinizle tanımak istiyoruz. Kimdir Dragan Solak? Yaşınız, eğitiminiz, işiniz aileniz...

Dragan SOLAK: 1980 yılında Sırbistan Novi-Sad yakınlarında küçük bir köyde doğdum. Çocukluğum annem, babam ve kız kardeşimle birlikte Novi Sad'da geçti.

Yaş beş, cepte ucu görünen beyaz şey, satranç kulübü üyelik kartı!

2016 Olimpiyat

Annem de babam da bankacı. Şimdilerde emekli oldular. Kızkardeşim matematik öğretmeni.

Satranca kimin aracılığıyla ne zaman başladınız?

Babamlar üç kardeşler. Babam, amcam ve halam. Amcam istatistik profesörü, halam matematik öğretmeni. Çocukluğumda babam ve amcam kendi yaptıkları satranç takımlarıyla sürekli satranç oynuyorlardı hala da oynarlar. (Babamın ratingi 2000, amcamın ratingi 2200 civarındır.) Halam da onların bıkmadan usanmadan satranç oynamalarından rahatsız oluyor, hatta zaman zaman satranç takımlarını da atıyordu. Halamın verdiği rahatsızlık yetmiyormuş gibi ben de onları izliyorum, oyunlarına karışıyorum. Taşlarını karıştırıyor, oyunlarını

bozuyor da olabilirim. Babam oluşturduğum sıkıntılara daha fazla dayanamamış, beni başka türlü durduramayacağını anlamış olmalı ki 3,5 yaşında bana yavaş yavaş satranç öğretmeye başladı. Ben de daha 4 yaşına gelmeden onunla oynamaya başladım. Altı yaşına gelinceye kadar da epeyce şey öğretti ve inanılması zor ama ben o bilgileri hala kullanıyorum. Örneğin İspanyol Açılışı değişim varyantını ben o zamanlarda öğrendim ve hala kullanırım.

Amcam beni karşısına alıp doğrudan bir şeyler öğretmedi ama benimle hep oynadı, iyi bir rakip oldu. Daha çocuk yaşınızda yanı başınızda sizi tanıyan, eksiklerinizi gören ve bunları düzeltmek için size yardımcı olan 2200'lük bir rakibin olması son derece güzel ve eğitici. Ayrıca babam yazdığı bilgisayar programlarıyla (ihtiyaç duyduğumda hala da yazar) eksiklerimi görmemi de sağladı.

Bu nedenlerle babam ve amcam benim ilk antrenörlerim diyebilirim ama

Dragan Solak (sol başta), annesi ve kuzeni.

babamın yeri biraz daha farklı çünkü o benim sürekli antrenörüm. Ratingi 2000 olmasına rağmen beni çok iyi tanıyor, eksiklerimi, yanlışlarımı söylüyor. 2000'lik bir adamın bir büyük ustaya destek olmasına inanmak güç olsa da bu böyle.

8-9 yaşına gelinceye kadar sadece babamla çalıştım amcamla da sürekli oynuyordum. Ve artık o tarihlerde babamı geçmeye, onu yenmeye başladım.

On turluk maçlar oynuyorduk ama amcamı bir türlü yenemiyordum, bu 11 yaşına kadar da böyle devam etti. Kendi aramızda on turlu maçlar yapıyorduk ama ne yaparsam yapayım amcamı yenemiyordum.

11 yaşına geldiğimde Novi Sad'daki bir turnuvada oynuyorum, ertesi günkü rakibim amcam. Amcam akşam bizim eve geldi ve babamla konuşmalarına kulak misafiri oldum. Amcamın ertesi gün Belgrad'da toplantısı vardı, bu nedenle benimle olan maçımı berabere yapacaktı. Ertesi gün oldu, maça başladık, amcamın gözü saatteydi ve birkaç hamle sonar da beraberlik teklif etti ben amcamın gideceğini bildiğim için kabul etmedim. Amcamın çok kızdığının farkındaydım, gözü hep saatteydi. Sonra saati takip etmekten vazgeçti ve adeta rahatladı. Anladım ki amcam toplantıya gitmekten vazgeçti, bunun üzerine ben beraberlik teklif ettim ama amcam kabul etmedi ve beni bir güzel yendi. Amcamın gitmek zorunda olduğu için hata yapacağına ve maçı kazanacağıma kendimi o kadar inandırmışım ki amcamın maçı kazanmasını bir türlü içime sindiremedim ve çok üzüldüm. Fakat bu maçta amcam bana adeta ömrümün derslerinden birini vermişti: Sonuca odaklı oynamamak lazımdı. Oyna odaklanmalı ve elimizden gelenin en iyisini yapmalıydık, gerisinin de bir önemi yoktu.

O turnuvadan sonra ne değişti bilmiyorum. Ama ne olduysa oldu ve o günden sonra amcamla oynadığım İlk On turluk kendi aramızdaki turnuvada amcamı 9-1 yendim, 8-2 yendim. Şimdi düşündüğümde elbette bir günde satranç öğrenmiş olamam ama psikolojik olarak bir duvarı yıktığım kesin.

2012 Türkiye şampiyonluğu

Çünkü o günden sonra amcam bir daha beni yenemedi.

Psikoloji duvarların yıkılması bende hep oldu. Bir dönem geliyor mesela sanki hep aynı yerimde sayıyorum, hep

1988 Novi Sad 15 Yaş Birinciliği (Solak ve kızkardeşi)

aynı kişilere yeniliyorum, sonra birden bire o yenildiğim kişileri yenmeye başlıyorum. Kesinlikle bu durum şuna bağlı diyemesem de insan psikolojisinin satrançta çok önemli olduğu kesin.

Satranç kariyerinizi bu aşamalara getirirken kimlerden ders aldınız?

Aslında düzenli ders aldım diyemem ama amcamı yenmeye başladık-tan sonra Sovi Sad Satranç Kulübü'ne gitmeye başladım orada FM Krasoje Notaros'tan ders almaya başlayınca stratejiyi de öğrenmeye başlamış oldum.16 yaşına geldiğimde ratingim 2400'ü geçmişti. Sanırım bizim kulüp patronu ayarladı böylece daha önce bizim kulüpte oynayan GM Vladislav Nevednichy'den ders almaya başladım. Kendisinden tam olarak ders aldığımı söyleyemem ama ondan da çok şey öğrendiğim kesin. Bana arkadaş gibi davranıyordu. Bir yandan hatalarımı düzeltirken bir yandan da hatalarımla dalga geçiyor, böyle bir hatayı nasıl yaparsın diyor, bir sürü kötü söz söylüyor, beni sürekli küçümsüyor ve kızdırmaya çalışıyordu. Başlangıçta onun sözleri, davranışları karşısında çok canım sıkılsa da sonradan alıştım ve rakiplerimin hiçbir sözünden, davranışından etkilenmez oldum. Yine sonradan düşündüğümde hocamın o söz ve davranışları bana karşı özellikle kullandığı sonucuna vardım. Böylece beni olumsuz koşullara karşı da hazırlamış oldu. Çünkü onun o tür davranış ve sözleri beni adeta güçlendirmişti. Daha sonraki turnuvalarımda rakiplerimin psikolojik baskılarını hiçbir şekilde önemsemeyişim oldu hatta yapılan davranışların farkına bile varmıyordum desem yeridir.

Satrançtaki başarılarınız?

16 yaşına gelinceye kadar Yugoslavya gençler şampiyonalarında oynadım. (Daha sonraki yaşlarımda Dünya ve

Avrupa Şampiyolarında da oynamaya başladım.) İlk katıldığım Yugoslavya Gençler Şampiyonasında 2450 ratingliler de oynuyordu ve ben 2240 ratingle birinci oldum.

O dönemlerde Yugoslavya'da satranca büyük önem veriliyordu. GM olana ev veriliyordu örneğin. Gençlerde birinci olmam üzerine beni de hem maddi hem de bilgisayar vb. sağlayarak eğitim yönünden desteklediler. Hatta o dönemde çok ön planda olan bir GM vardı, onunla da bir kez bir araya geldik ama anlaşamadık.

Birçok kez Sırbistan gençler şampiyonluğum var. Çeşitli yaş gruplarında da dört kez Sırbistan birinciliğim var.1996 yılında Avrupa Şampiyonası 16 yaş altında ikinci oldum.

2000'de Erivan'da yapılan Dünya Gençler Şampiyonası'nda ikinciliği paylaştım. Bu şampiyonada Aronian iki piyon feda ederek beni yenmişti ve ben de inanılmaz derece de kendime kızmıştım ama bu kızgınlık beni daha yukarı sıralara taşımadı ne yazık ki...

Bu turnuva her yönüyle benim için unutulmazdır çünkü o turnuvadaki rakiplerimin neredeyse hepsi bugün büyüktü: Aronian, Harikrishna, Malakhov, Jakovenko, Bruzon, Sargissian, Asrian ve Mito! Büyük saygı duyduğum Alik Gershon'u da eklemeliyim elbette.

Kavala ve Dubai'de 20 belki de daha fazla turnuvaya katılarak ilk üçte yer aldım. Hatta Kavala'daki bir turnuvada 4. turda Ekaterina Atalık ile karşılaştık Katya bir yerde hamle tekrarı ile berabere yapabiliirdi ama yapmadı ve maçı ben kazandım.

2014 Avrupa dördüncülüğüm var. 2016 Olimpiyatı'nda takım olarak 4. ile eş puanla altıncı olduk.

2012 ve 2013'te Türkiye şampiyonu

2013 Türkiye Şampiyonası: GM Esen, GM Solak ve GM Ipatov

oldum. En iyi turnuam ise 2015 Türkiye Şampiyonası. 13 maçta 11 yaptım ama şampiyon olamayıp ikincilikle yetindim. Alex (Alexander Ipatov) inanılmaz iyiydi ve 13 maçta 12½ yaparak şampiyon oldu.

Bu başarılarınız içinde sizin için en önemlisi?

Avrupa dördüncülüğüm ve Olimpiyat altıncılığımız.

Bütün başarılarınız elbette çok iyi ama Olimpiyat altıncılığınız muhteşem. Bu konuyla ilgili neler demek istersiniz? Maça çıkmadan önce kazanırsak şöyle olur, berabere kalırsak şöyle olur diye hesap yaptınız mı?

Elbette muhteşem sonuç! Maça çıkmadan önce hiçbir zaman hesap yapmam ben, Olimpiyat'ta da hesap yapmadık. Kazanmaya çalışacaktık, başka şey düşünmeye gerek yoktu, çıktık ve oynadık. Hesap yapılacaksa maç bittikten sonra olmalı. Önce oynamaya bakalıyız.

Novi Sadlısınız. Novi-Sad bende satrancın önde gelen kentlerinden birisi duygusu oluşturmuştur. Gerçekten öyle mi yoksa bende mi öyle bir algı oluşmuş?

Novi-Sad'da satranca önem verildiği doğru. Örneğin 1922 yılında kurulmuş satranç kulübü de var. Avrupa şampiyonası ve olimpiyatlara da ev sahipliği yaptı. O dönemde üst düzeyli oyunculara da ciddi destek sağlanıyordu. Örneğin bir devlet memuru 100-150 dolar civarında maaş alırken bir GM oynadığı kulüpten 1000 dolar maaş alabiliyordu, gittiği turnuvalar için belediyeden ya da devletten de harcırah alıyordu, doğal olarak da başka bir işte çalışmasını gerek kalmıyordu. Yine o dönemde televizyon programlarıyla, kulüplerle, kulüplerde görevlendirilen antrenörlerle satranç destekleniyordu. Bütün bunları devlet organize ediyordu. FM'ler IM'ler kulübe gelen çocuklara yardım edebilirlerdi ya da etmeyebilirlerdi ama yardım ederlerse bunun karşılığında para talep

etmezlerdi. Öyle bir anlayış yoktu zaten. Bütün bunlar da satrancın gelişmesine büyük destekti. Bunlardan dolayı sizde böyle bir algı oluşmuş olabilir. Ne yazık ki bu destek ve buna bağlı olarak satrancın hızlı gelişmesi Yugoslavya'nın dağılmasına kadar sürdü. Kısacası eğer Yugoslavya dağılmamış olsaydı GM ve diğer unvanlı sporcu sayışı bakımından, Rusya'dan sonra dünya satrancının iki numarası olabilirdi ve siz de algınızda haklı olabilirdiniz ama şimdilerde pek öyle olduğunu söylemek mümkün değil ne yazık ki.

Bir de bizim ülkemizdeki oyuncuların yıllarca vazgeçemediği neredeyse tek kaynak, Novi Sad'a çok yakın bir şehirde, Belgrad'da çıkarılan Informator? Onunla ilgili ne demek istersiniz? Siz takip ettiniz mi örneğin?

Bilgisayarlar hayatımıza girmeden önce, açılış bilgilerini öğrenebileceğimiz en iyi kaynak Informator'du. Onu ben de sürekli takip ediyordum. Şimdi de hala büyük bir zevkle okuyorum ama günümüzde profesyonel oyuncular açısından www.chessopenings24-7.com'un çok daha iyi olduğunu düşünüyorum.

Belgrad demişken, 1992'de Belgrad'da oynanan Fischer-Spassky maçını izlediniz mi?

Bir maçlarını izledim. Fischer ile tanışmadım. Birkaç arkadaş Spassky ile bir akşam lokantada uzun uzun oturduk. Spassky'yi çok beğendim. Süper adam. Bana satrançla ve hayatla ilgili birkaç tavsiyede bulunmuştu. Satranç tavsiyeleri çok işime yaramadıysa da hayat tavsiyelerini birkaç sene sonra anlamaya başladım.

Satranç size neler kazandırdı?

İnsan kazandırdı, arkadaş kazandırdı, dost kazandırdı. Eşimle tanışmamı bile satranca borçluyum. Satranççıla-

rı çok seviyorum, onlarla birlikteyken mutluyum, olmak istediğim ortam orası. Milli takım arkadaşlarım, Emre, Barış, Alex, Mustafa hepsini ayrı ayrı çok seviyorum.

Turnuvalar zevkli. Çocukluğumda pek çok yere gittim, sporun çeşitli dallarında vakit geçirdim ama hiçbirinden satrançtan aldığım zevki almadım.

Türkiye'ye geliş öykünüzün detaylarını Yıldız Hanım'a soracağım ama "Neden Burhaniye?" diye size sorayım.

Ben huzuru seviyorum, mutlu olmayı... Bunları büyük illerde yakalamak çok zor, trafik, ulaşım, gürültü... Burası gerçekten benim bu kriterlerime çok uygun. Çocuklarımla güzel zaman geçiriyorum. Yürüyüş yapabiliyorum, iklim güzel, oksijen bol, buradaki insanların hepsiyle tanışıyoruz, genel olarak ilişkiler iyi, daha ne olsun...

Satranççılara, ailelere, eğitmenlere önerileriniz?

Zevk için oynuyorlarsa ya da çocukları zevk için oynasın istiyorlarsa sorun yok ama profesyonellik için içine girerse durum daha farklı. Günümüzde pek çok aile çocuğuna ders aldırıyor, kitap takip ediyorlar. Bunlar elbette gerekli ama bunlardan daha da önemlisi satranççı olmak isteyen kişinin düşünmesi. Hoca anlatıyor, öğrenciler dinliyor. Bu tek başına yeterli değil. İyi olmak için kişinin kendisinin düşünmesi lazım. Bir konumda en az beş dakika düşünmeli sonra okumalı ya da sonra hoca anlatmalı.

Dinlemek kolay ama kalıcı olan, düşünmek, denemek, yapmak. Düşünce yapısının değişmesi lazım, satranççının yeni bir bakış açısı kazanması lazım. Bağlantı yeteneğinin artması gerek, pozitif baskı, rekabet duygusu da değişti-rip geliştiriyor. Bu yönde çaba gösteren insanda 20 yıl öncesiyile 20 yıl sonrası

2015 Dubai Açık Satranç Turnuvası şampiyonluğu

arasında inanılmaz farklılıklar oluşuyor. Beynin gelişmesi, bakış açısının gelişmesi, toplama işlemi yapamayan ya da karekök alamayan bir hesap makinasına bu işlevlerin eklenmesi gibi bir şey.

Satrançta motivasyon da çok önemli, hocalar bu nedenle anlattıkları konu kadar motivasyona da önem vermeli.

Kadın ve erkek satranççılar arasında fark var mı yoksa söyledikleriniz herkes için geçerli mi?

Kadın ve erkek satranççılar arasında fark var ama yukarıda söylediklerim genel olarak herkes için geçerli.

Kadın satranççılar demişken kadın milli takımımızdaki sporcularımızla ilgili ne söylemek istersiniz?

Hepsinin oyun gücünü tam bilmiyorum ama Betül'le iki kez oynadık. Birinde ilk dört saat çok iyiydi oyun da eşitti, sonra yoruldu, yorulmasa maç alabilir miydim bilmiyorum.

Ama genel olarak şunu diyebilirim

dünyanın her yerinde erkekler satrancı daha ciddiye alıyorlar, kadın sporcular bir süre uğraştıktan sonra başka alanlara kayabiliyorlar.

Dünya satrancından beğendiğiniz isimler?

Anand, Harikrishna ve Mamedyarov.

Saydıklarınız içerisinde sizce satrancın en büyük ismi kim?

Üçünü birbirinden ayırmam mümkün değil, çünkü üçü de farklı alanlarda çok iyi:

Mamedyarov'un satranç yeteneği, Anand'ın sonuçları görmesi, Harikrishna'nın gelecek hamleleri görmesi çok iyi.

Türkiye satrancının geçmişi ve bugünü. Yönetim, sporcu, kaynak, hakem, antrenör turnuvalar vb. açısından değerlendirir misiniz?

Türkiye'ye ilk geldiğimde satranç yoktu. Türkiye'yi 2000 Olimpiyatları'nda Sırbistan takımı olarak 3,5-0,5 yenmiştik ve hocamız çok kızmıştı. Günümüzde böyle bir şey yok. Çok sayıda açık turnuva var. Çocuklar satranç oynuyor. Ligler var, pek çok yabancı iyi satranççı Türkiye'de oynuyor, oynamak istiyor. Turnuva yapılan ortamlar, oteller çok iyi. Yönetim ve yönetim anlayışı değişti, her şey çok iyiye gidiyor. Son 20 yılda inanılmaz ilerleme kaydedildi, bunu devam ettirmek lazım. Geçmişte Novi Sad iyi biliniyordu, Novi Sadlı sporcular gittikleri yarışmalardan madalyalarla dönerlerdi. Şimdi Türkiye çok iyi. Gittiği her turnuvadan çok sayıda madalya ile dönüyor. Çocuklar Avrupa Okullar'da madalyaların yarısını aldılar. Biz Olimpiyatlar'dan 6. olarak döndük.

Rusya, Azerbaycan, Ermenistan, Hindistan satrançta çok iyi. Türkiye de son 20 yılda alttan gelen sporcularla

bu çok iyilerin içinde yer almaya başladı. Açık turnuvaların çokluğu çocukların ilerlemesi için çok iyi fırsat. Eski satranççılar için her şey çok zordu. Eşimden biliyorum: Hoca bulması, turnuvalarda oynaması çok zordu. Günümüzde öyle değil, oynamak için çok sayıda turnuva var. Ortam iyiye, rakip çoksa, GM bolsa ilerleme şansınız çok. Bu dönemin çocukları tam da

Solak ailesi

bunu yaşıyor.

Diğer ülkelerle Türkiye arasındaki en büyük fark diğer ülkelerdeki satranççıların %10'u çocuklar. Hindistan ve Türkiye'de ise bu oran %80 belki daha fazla. Bu da beraberinde rating sorununu gündeme getiriyor. Çok sayıda çocuk satranç oynuyor ama rating kazanabilecekleri kimse yok. Onla-

rın rating kazabilmesi için birilerinin rating kaybetmesi lazım ama o kadar çok ratingli sporcu yok. Onun için de Türkiyeli oyuncular gerçek ratingine ulaşamıyorlar. Örneğin Tarık Selbes, Yaran Şiar, Çağatay Burcu, yurtdışında 10 turnuvada oynasalar hepsi 2400 sınırını geçer. Yabancı sporcular bunu biliyor ve iyi sporcuların olduğu turnuvalara gelmiyorlar. Türkiye şampiyonalarında Umut Atakişi, Yaran Şiar ile oynasam rating kaybederim. Kıvanç Haznedaroğlu da çok iyi. 6-7 kez oynadık, skor eşit ama ben kendisini sadece bir kez yenebildim.

Kısacası çok sayıda çocuk satranççının olduğu ülkelerde, bu ülkelerin başında da Türkiye var, rating problemine çözüm bulmak lazım. İyi oynayan ama ratingi olmayan sporcularla ratingi yüksek sporcular arasında döner turnuvalar yapılarak rating yükselişi hızlandırılabilir mesela.

Genel olarak Türkiye'de satrancın ilerlemesinden geldiği düzeyden memnunsunuz ama şunlar da yapılabilir deddiğiniz şeyler var mı?

Birkaç şey ekleyebilirim:

1- Satrancın yaygınlaştırılmasında TV'de satranç programının çok işe yarayacağını düşünüyorum. (Bu tür programlar benim çocukluğumda Yugoslavya'da vardı, satrancın yaygınlaştırılması için çok da etkili oluyordu.) On dakika ülke geneli satranç haberleri verilebilir, bir usta oyun analizi yapabilir, yeni başlayanlar için satranç temel düzey bilgiler verilebilir. Her taşın hareketi için 3-5 dakika ayrılabilir.

2- İş Bankası Ligi'nde Galatasay, Fenerbahçe gibi büyük kulüplerin satranç takımlarının oynaması iyi olur.

3- Çocuklar için çok turnuva var ama Tal Memorial tarzı turnuva yok. Artık bu tür turnuvaların zamanı geldi. Türkiye satrancı dünyanın en iyi oyun-

cularına ev sahipliği yapacak düzeyde.

Yeniden size dönelim, oyunlarınız dediğimizde sizde iz bırakan oyununuz?

Grischuk ile 2013'te oynadığım maçım.

D. Solak (2618) - A. Grischuk (2785) [B30]

EU-chT (Men) 19th Warsaw (2.1), 09.11.2013

1.e4 c5 2.♘f3 ♘c6 3.♙b5 e6 4.♙xc6 bxc6 5.d3 ♘e7 6.h4 ♖c7 7.h5 e5 8.♘bd2 f6 9.♘h4 g5 10.♘hf3 d6 11.♘f1 h6 12.♘e3 f5 13.g4 fxg4 14.♘h2 ♙g7 15.♘exg4 0-0 16.♙e3 ♙e6 17.♖d2 ♘h8 18.0-0-0 ♘g8 19.c4 ♖e7 20.♖e2 d5 21.♙d2 dxc4 22.dxc4 ♖f7 23.♙c3 ♙xc4 24.♖e3 ♙ae8 25.b3 ♙b5 26.♙d6 ♖xh5 27.♙g1 ♖f7 28.♖xc5 ♖f4+ 29.♘b2 h5 30.♙h1 ♖xe4 31.f3 ♖f4 32.a4 ♙e2 33.♙g6 ♘f6 34.♘e5 ♘h7 35.♘hg4 ♙xf3 36.♙xg7+ ♘xg7 37.♖xa7+ 1-0

Satranç yöneticiliği yaptınız mı ya da yapmak ister misiniz?

Sırbistan'da arkadaşım GM Aleksandar Kovacevic ile bir satranç kulübü açmıştık. Türkiye'ye yerleşinceye kadar orada birlikte çalıştık. Biz buraya yerleşince arkadaşım devam ettiriyor.

Peki, Burhaniye'de kulüp açma planınız var mı?

Geçmişte eşimin bir kulübü vardı, iyi dersler de veriyordu. Çok da başarılı öğrencileri vardı. Ancak çocuklarımızdan sonra ara vermek zorunda kaldı. Çocuklarımız biraz daha büyüyünce yeniden kulüp çalışmalarına başlarız. Bana gelince son bir senedir ders vermeye başladım. O da benim için çok güzel ve eğlenceli, belki şanslıyım ki çok iyi öğrencilerim var, derslerimiz zevkli geçiyor.

Peki ders verdiğiniz ya da vermediğiniz gençlerden, çocuklardan ba-

şarılı bulduklarınız var mı?

Türkiye yaş gruplarında yetenekli çok çocuk var. Gökten Yılmaz, Can Dolgun, Işık-Işıl Can kardeşler ilk aklıma gelenler. Türkiye'de çocuklar GM olamıyor çünkü buna zamanları yok çünkü tüm gün okuldalar. Ayrıca 8. sınıfa geldiklerinde TEOG için, lise 2.-3. sınıfa geldiklerinde üniversite sınavı için ara vermek zorundalar. Benim çocukluğumda saat 12.00'da okulda ders biterdi geri kalan tüm gün bizimdi. Bu açıdan bakarsak günümüz çocuklarının işi çok zor.

Peki, Türkiye satrancının yetişkin grubundan kimleri tanıyorsunuz?

Salih Muratoğlu, Can Arduman, Beşiktaş takımındaki arkadaşlarımla tamamı. Hepsisi çok iyi. Salih Muratoğlu tam bir beyefendi, Can Arduman'ın yorumları çok iyi... Umarım Can Arduman yorumlarına devam eder. Umut Atakişi de benim için özeldir, GM'liği de çoktan hak ediyor.

Elbette Türkiye'nin üst düzey oyuncularının pek çoğuyla Lig'de ya da Türkiye birinciliğinde bir araya geliyoruz ama yakından tanımadığım için hepsini burada saymam mümkün değil.

Türkçeyi çok iyi konuşuyorsunuz. Bu nasıl oldu?

Yıldız'la iletişim kurmamın yolu Türkçeden geçiyordu! Ben de böylece anadilinizi öğrenmeye karar verdim!

Türkçeniz çok iyi İngilizceniz Türkçenizden iyi anadiliniz zaten iyidir. Bu üç dil dışında başka dil biliyor musunuz?

Satrançtan dolayı çok fazla farklı yerlere gittim, insanlarla konuştum. Bu sayede Fransızca ve Rusça konuşabiliyorum. Bulgarcam çok iyi değil ama dillerimiz benzediği için onlarla rahat anlaşıyoruz. Çok az da İspanyol-

ca biliyorum.

Bu kadar dile hakimsiniz. Peki, satranç yazarlığınız var mı?

Satranç yazarlığı denemez ama satranç anlattığım videolar var. Bunları kendi sitemde (Chess Cinema'da) yayınladım.

Ayrıca çeşitli konularla ilgili yorumlar da yazdım ama kitaba dönüştürmedim.

Geleceğinizle ilgili planlarınız nelerdir?

Burada mutluyuz o nedenle burada hayatımıza devam ettirmek istiyoruz. Ben satranç oynamaktan hoşlanıyorum, Yıldız ders veriyordu, kızlarımız olunca ara verdi, onlar büyüyünce yeniden ders vermeye başlar. Ben de önümüzdeki dönemde ders saatlerimi biraz daha artırmak istiyorum. Kısacası planlarımız burada olmaya ve satranca yönelik.

Satranç dışı hobileriniz?

Ailemle zaman geçirmek en büyük hobim. Zamanım olsun hep onlarla geçireyim. Kızlarımla oynayalım, deniz kenarında yürüyelim... Bunun dışında da satranç hem hobim hem işim. Satranç oynamayı seviyorum, özellikle de takım turnuvaları çok keyifli ve önemli benim için. Çünkü takım arkadaşlığımı seviyorum. Kolay kolay da takım değiştirmem. Sırbistan'da 24 yıldır aynı takımda oynuyorum örneğin. Türkiye'de de Beşiktaş'ta mutluyum, takım arkadaşlarımla da çok seviyorum.

Ülkemiz satranç ailesi de sizi seviyor. Ülkemiz adına oynadığınız ve söyleşimiz aracılığıyla sizi daha yakından tanıma fırsatı sağladığınız için okuyucularımız adına çok teşekkür ediyorum.